

مؤسسه رادیولوژی و سونوگرافی

● مؤسسه یا بخش رادیولوژی و سونوگرافی به محلی گفته می‌شود که جهت انجام اقدامات تشخیصی دایر و شامل دستگاه‌های رادیولوژی، سونوگرافی، ماموگرافی، سنجش تراکم استخوان، پانورکس - سفالومتری و پری اپیکال می‌باشد.

نکات کلی جهت پذیرش مکان مؤسسه:

توجه: پس از اخذ موافقت اصولی، محل پیشنهادی می‌بایست قبل از هر گونه اقدامی توسط کمیته فنی معاونت درمان تأیید گردد. (لذا از خرید، اجاره و یا ساخت محل قبل از اخذ تأییدیه کمیته فنی معاونت درمان خودداری گردد.)

○ دسترسی به نواحی مختلف مؤسسه در صورت قرار داشتن در طبقات (غیر از طبقه همکف) با استفاده از آسانسور مناسب امکانپذیر باشد.

○ در صورتی که ورودی ساختمان دارای پله است امکان احداث رمپ با شیب مناسب و یا سایر تسهیلات مناسب (بالابر) جهت انتقال بیمار وجود داشته باشد.

○ شیب رمپ کمتر از ۱۵ درجه نسبت به سطح افقی، لغزنده نبوده و دارای حفاظ و یا دستگیره مناسب باشد.

○ طول و عرض و ارتفاع پله‌ها استاندارد باشد. طول (حداقل ۱۱۰ سانتیمتر)، عرض (حداقل ۳۰ سانتیمتر) و ارتفاع (حداکثر ۱۷/۵ سانتیمتر)

○ عرض درب ورودی استاندارد باشد (جهت ورود و خروج بیمار با صندلی چرخدار) ترجیحاً حداقل ۱۲۰ سانتیمتر

○ ارتفاع مفید کف تا سقف حداقل ۲/۷۰ متر مفید باشد.

● مرکز/ مؤسسه در ساختمان‌های غیر مسکونی تأسیس گردد و در صورتی که کاربری ساختمان مسکونی است باید خالی از سکنه باشد و ورودی مجزا داشته باشد.

● کلیه دستگاه‌های رادیولوژی باید digital و filmless باشد.

مترائ نواحی مختلف:

● حداقل مساحت جهت مؤسسه رادیولوژی و سونوگرافی ۹۰ متر مربع مفید (به غیر از ضخامت دیوارها و مشاعات) می‌باشد. در صورتی که دستگاه‌های رادیولوژی تمام اتوماتیک باشد فضای فوق با نظر کارشناس مربوطه افزایش می‌یابد.

- حداقل مساحت جهت اتاق رادیوگرافی تک تیوب بدون در نظر گرفتن فضاهای جانبی ۱۸ متر مربع مفید با عرض حداقل ۴ متر (پس از اتمام نازک‌کاری)

- حداقل مساحت جهت اتاق رادیوگرافی مجهز به سیستم فلورسکوپی و رادیولوژی دیجیتال تمام اتوماتیک بدون در نظر گرفتن فضاهای جانبی ۲۲ متر مربع مفید با عرض حداقل ۴ متر

- حداقل مساحت جهت دستگاه‌های رادیولوژی تمام اتوماتیک ۲۴ متر مربع مفید است.

- حداقل مساحت رختکن ۱/۵*۱/۵ با دو درب به نحوی که یک درب آن به سالن انتظار و درب دیگر آن به اتاق اشعه باز شود.

● در صورتی که اتاق گرافی مجهز به سیستم فلورسکوپی باشد وجود سرویس بهداشتی داخل اتاق اشعه ضروری است. درب سرویس بهداشتی مذکور می‌بایست به سمت اتاق اشعه باز شود.

- عرض درب اتاق اشعه حداقل ۱۱۰ سانتیمتر و ترجیحاً ریلی باشد.

- عرض درب اتاق رختکن، سرویس بهداشتی و اتاق کنترل حداقل ۷۰ سانتیمتر باشد.
- مساحت اتاق کنترل حداقل ۵ مترمربع با عرض حداقل ۲/۲ متر باشد (مساحت متناسب با پنل، میز فرمان، تجهیزات پرینت تصاویر باشد و ظرفیت استقرار ۲ نفر پس از تجهیز را داشته باشد)
- شیشه سربی در دیوار بین اتاق اشعه و اتاق کنترل متناسب با پنل تعبیه گردد. جهت پنل نصب شده روی دیوار در ارتفاع ۱۳۵ و جهت پنل مستقر روی میز در ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر از کف پس از نازک کاری قرار گیرد. ابعاد شیشه سربی ۴۰*۶۰ می باشد.
- ♦ - حداقل مساحت جهت نصب دستگاه BMD ۱۲ متر مربع مفید با عرض حداقل ۳ متر است.
- حداقل مساحت جهت نصب یک دستگاه پانورکس - سفالومتری ۶ مترمربع با عرض حداقل ۲ متر است. (مانیتور و تجهیزات پرینت خارج از اتاق اشعه جانمایی گردد).
- در صورتی که دستگاه پری اپیکال (رادیوگرافی داخل دهانی) نیز داخل اتاق OPG قرار گیرد به مساحت فوق ۳ متر مربع افزوده می شود.
- *- شیشه سربی مورد استفاده جهت اتاق OPG ۳۵*۳۵ است.
- حداقل مساحت لازم جهت گرافی تک دندان ۳ مترمربع با عرض حداقل ۱/۷۰
- حداقل مساحت جهت نصب دستگاه ماموگرافی در صورتی که اتاق کنترل و رختکن مجزا داشته باشد ۱۰ متر مربع با عرض حداقل ۳ متر است. و در صورتی که کنترل و رختکن داخل اتاق باشد حداقل ۱۴ مترمربع است.
- اتاق کنترل ماموگرافی نمی بایست مشترک با کنترل سایر اتاق های گرافی باشد.
- در صورت انجام بیوپسی تحت گاید ماموگرافی حداقل مساحت ۱۸ مترمربع لازم است.
- حداقل مساحت اتاق سونوگرافی ۱۲ مترمربع مفید با عرض حداقل ۳ متر است. نصب روشویی در این اتاق الزامیست.
- سالن انتظار و پذیرش: حداقل ۲۴ مترمربع
- آبدارخانه و رختکن پرسنل: حداقل ۶ مترمربع
- سرویس بهداشتی بیمار: حداقل ۲ مترمربع با عرض حداقل ۱/۲ سانتیمتر
- تی شویی: اتاق تی شویی با حداقل مساحت ۱ مترمربع با کف مقاوم، قابل شستشو، سنگ، کاشیکاری یا سرامیک تا زیر سقف مجهز به شیر مخلوط آب گرم و سرد، تی آویز، حوضچه با عمق ۶۰ سانتیمتر دارای کف شوی، فاضلاب رو، تهویه مجزا و قفسه مواد گندزدا و پاک کننده و در صورت استفاده از تی شویی پرتابل محل مناسبی برای نگهداری و تخلیه آن در نظر گرفته شود. (تی شویی پرتابل صرفاً جهت رادیولوژی دهان و فک و صورت می باشد).
- انبار: حداقل ۳ مترمربع
- نصب و جایگزینی کلیه دستگاه های رادیولوژی باید طبق استانداردهای ابلاغی و کسب تأییدیه های لازم انجام گیرد.

مشخصات نقشه

- قبل از اقدامات ساختمانی می بایست نقشه با مقیاس ۱/۱۰۰ مبله، اندازه گذاری، نامگذاری شده تهیه و به تأیید کمیته فنی (معاونت درمان و معاونت بهداشتی) برسد. در این نقشه می بایست شمال جغرافیایی، کد ارتفاعی، جانمایی تجهیزات، محل قرارگیری شیشه سربی، پنجره ها، درب ها، ستون ها و... مشخص باشد.
- جدول نازک کاری شامل: نازک کاری سقف، دیوار، کف و نوع تهویه تمامی فضاها تهیه گردد.

مرکز / بخش تصویربرداری

- مرکز / بخش تصویربرداری پزشکی به محلی گفته می شود که جهت انجام اقدامات تصویربرداری تشخیصی- درمانی و مداخله ای دایر می گردد و شامل کلیه متعلقات دستگاه های رادیولوژی، سونوگرافی، ماموگرافی، پری اپیکال، پانورکس- سفالومتری، سنجش تراکم استخوان و سی تی اسکن و یا سی تی اسکن و ام ار ای) بوده و به صورت شبانه روزی فعالیت خواهد نمود.
- حداقل مساحت مرکز ۲۰۰ مترمربع می باشد. (در صورت قرار گرفتن در طبقات متراژ مورد نیاز به تشخیص کارشناسان کمیته فنی بیشتر خواهد بود).
- مرکز باید در ساختمان های غیرمسکونی تأسیس گردد و در صورتی که کاربری ساختمان مسکونی است باید کاملاً خالی از سکنه باشد.
- مرکز باید در طبقه همکف و در غیر این صورت ساختمان مجهز به آسانسور باشد.
- درب ورودی مرکز می بایست مجزا باشد.
- کلیه دستگاه های رادیولوژی عمومی، سی تی اسکن و ام ار ای مورد استفاده در مرکز / بخش باید digital و filmless باشد.

واحد سی تی اسکن:

- مساحت اتاق گانتری: حداقل ۳۰ مترمربع با عرض حداقل ۵ متر
- عرض درب ریلی اتاق گانتری ۱۵۰ سانتیمتر
- مساحت اتاق کنترل: حداقل ۷ مترمربع با عرض حداقل ۲/۵ متر (در بیمارستان در صورت اتاق کنترل مشترک جهت دو دستگاه تصویربرداری عرض اتاق کنترل حداقل ۳/۵ متر می باشد).
- مساحت رختکن بیمار: ۱/۵*۱/۵
- مساحت اتاق ریکواری: به ازای هر تخت ۷/۵ مترمربع با عرض حداقل ۲/۵ متر (مجهز به تجهیزات اولیه احیا)
- ریکواری باید به گونه ای باشد که گردش کار اصولی بین اتاق گانتری و ریکواری برقرار گردیده و حریم خصوصی بیمار حفظ شود.
- اتاق تکنیک: در صورت نیاز حداقل ۹ مترمربع با عرض حداقل ۲/۵ متر
- اتاق ups متناسب با توان هر دستگاه (حداقل ۹ متر مربع)

واحد ام ار ای:

- مساحت اتاق مگنت: حداقل ۳۰ مترمربع با عرض حداقل ۵/۵
- جهت اتاق مگنت می بایست پیش ورودی در نظر گرفته شود.
- مساحت اتاق کنترل: حداقل ۷ متر مربع با عرض حداقل ۲/۵
- مساحت اتاق رختکن: ۱/۵*۱/۵
- مساحت اتاق ریکواری: به ازای هر تخت ۷/۵ مترمربع با عرض حداقل ۲/۵ متر (مجهز به تجهیزات اولیه احیا)
- ریکواری باید به گونه ای باشد که گردش کار اصولی بین اتاق گانتری و ریکواری برقرار گردیده و حریم خصوصی بیمار حفظ شود.

-اتاق تکنیک: حداقل 12مترمربع با عرض حداقل 2/5متر

دیگرفضاهاى مورد نیاز مراکز تصویربرداری

-اتاق مناسب جهت استراحت پرسنل نظر به اینکه مرکز/ بخش شبانه روزی است.

-اتاق مناسب جهت مسؤول فنی

-اتاق مناسب جهت گزارش نویسی حداقل ۱۰مترمربع

-سالن انتظار متناسب با ظرفیت بیماران (به تشخیص کارشناس)

-مرکز/ بخش باید دارای واحد بایگانی باشد. مسؤول پذیرش و بایگانی باید دارای مدرک کارشناسی یا کاردانی مدارک پزشکی باشد) .

-مرکز می بایست دارای سرویس بهداشتی به تعداد کافی جهت بیماران و پرسنل باشد.

مشترکات بخش / مؤسسه رادیولوژی و مرکز تصویربرداری:

- تأمین تهویه و نور مناسب در کلیه قسمت ها الزامی است.
- تأمین وسایل سیستم اطفاء حریق (به ازای حداقل هر ۵۰ مترمربع یک کپسول ۴K) جهت کلیه مؤسسات و بخش های پرتوپزشکی الزامی است.
- نصب علائم هشداردهنده (چراغ هماهنگ با اکسپوز دستگاه) جهت کلیه اتاق های اشعه الزامی است.
- نصب تابلوهای حفاظتی به تعداد کافی
- تأمین و به کارگیری وسائل حفاظت فردی و شیلدهای حفاظتی به تفکیک اعضای بدن ضروری میباشد.
- تهیه ترالی داروهای اورژانس و تجهیزات اولیه احیاء همراه با نصب لیست (نام، تعداد، تاریخ انقضاء) جهت بخش /مؤسسات پرتوپزشکی متناسب با استاندارد های وزارت متبوع الزامی می باشد.
- هر مؤسسه/ مرکز و یا بخش باید دارای نرم افزار رایانه ای مناسب به منظور ثبت مشخصات بیماران، معرفی پزشکان و شماره نظام پزشکی آنان، تاریخ درخواست، گزارش، تعرفه های مربوطه و سایر اطلاعات مورد درخواست وزارت یا دانشگاه باشد.
- طبق تبصره بند فوق بایگانی یک نسخه از گزارش آزمون پرتوپزشکی به مدت ۵ سال الزامی است.
- رعایت نازک کاری سطوح طبق ضوابط آیین نامه تأسیس و بهره برداری بیمارستان برای بخش یا مرکز مربوط به بیمارستان الزامی است

منابع:

- آیین نامه تأسیس مؤسسه رادیولوژی و مرکز تصویربرداری پزشکی
- راهنمای متقاضیان تأسیس مؤسسات پزشکی و پیراپزشکی ۸۹/
- ◆ شناسنامه و استاندارد خدمت تراکم سنجی استخوان/۱۴۰۰
- * شناسنامه و استاندارد خرید راهبری بیمه رادیوگرافی پانورامیک/۹۸